

(อม.๓๕)

คำพิพากษาชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๘/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๑/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง

นางสาวฟ้า เมืองไทย ที่ ๑	โจทก์
นายเทวา เจริญศิริ ที่ ๒	
นางสาวปานชีวา เมืองไทย ที่ ๓	
นายจรรุญ วรณกสิณานนท์ ที่ ๔	
นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม (ชั้นไม่รับคำคู่ความ)

โจทก์ทั้งสี่อุทธรณ์คัดค้านคำสั่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ องค์กรคณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ทั้งสี่ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และ ๒๐๐ กับขอให้เพิกถอนคำพิพากษาและกระบวนการพิจารณาในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๒๑๕/๒๕๕๖ และคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๓๑๑/๒๕๖๕ ของศาลแขวงขอนแก่น คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๕๐๓/๒๕๕๖

ของศาลจังหวัดสุรินทร์ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๙๓/๒๕๕๔ ของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม กับเพิกถอนคำสั่งในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๓๙/๒๕๖๕ ของศาลแขวงสุรินทร์ และคดีอื่นที่เกี่ยวข้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากโจทก์ทั้งสี่เป็นราษฎรจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความศาลฎีกา

โจทก์ทั้งสี่อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสี่ และคำแก้อุทธรณ์ของจำเลยแล้ว เห็นควรวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเสียก่อนว่า โจทก์ทั้งสี่มีสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งไม่ประทับฟ้องของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือไม่ องค์กรวินิจฉัยอุทธรณ์โดยมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำสั่งไม่ประทับฟ้องของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยว่าโจทก์ทั้งสี่เป็นราษฎรจึงไม่มีอำนาจฟ้องนั้นเป็นคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดี โดยทำเป็นคำพิพากษาในรูปแบบของคำสั่ง จึงมีผลเช่นเดียวกับคำพิพากษิตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๕ วรรคสี่ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ บัญญัติให้คู่ความมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ โจทก์ทั้งสี่จึงมีสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งไม่ประทับฟ้องของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสี่ว่า โจทก์ทั้งสี่ซึ่งเป็นราษฎรมีอำนาจฟ้องจำเลยต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือไม่ ในปัญหานี้ โจทก์ทั้งสี่อุทธรณ์ว่า โจทก์ทั้งสี่เป็นผู้เสียหายโดยตรง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดห้ามมิให้ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โจทก์ทั้งสี่จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) องค์กรวินิจฉัยอุทธรณ์เสียงข้างมากพิจารณาแล้ว เห็นว่า แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง โดยในวรรคสองของมาตราดังกล่าว

บัญญัติให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และในวรรคสามบัญญัติว่าวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยในมาตรา ๑๐ ได้บัญญัติถึงประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ กล่าวโดยเฉพาะในมาตรา ๑๐ (๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ในการนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๕ และ ๒๓๒ ยังได้จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้น โดยในมาตรา ๒๓๔ (๑) บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจไต่สวน และมีความเห็นกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ไต่สวนมูลแห่งคดีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอันเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ (๑) ข้างต้น นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) ได้บัญญัติถึงกระบวนการไต่สวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตลอดจนวิธีการและขั้นตอนการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพฤติการณ์ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดี

ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยในมาตรา ๗๖ ได้บัญญัติสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวว่าให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งสำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐานและความเห็นให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อาจฟ้องคดีได้เองภายใต้เงื่อนไขของมาตรา ๗๗ ทั้งนี้ หลักการเรื่องอำนาจฟ้องของอัยการสูงสุดและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าวยังมีบัญญัติไว้ชัดเจนในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ ว่า ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ (๑) อัยการสูงสุด และ (๒) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เท่านั้น จึงเห็นได้ว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้เงื่อนไขและวิธีการดำเนินคดีตามที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การที่โจทก์ทั้งสี่ซึ่งเป็นราษฎรฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขอให้ลงโทษจำเลยซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และ ๒๐๐ จึงเป็นการฟ้องคดีโดยไม่ผ่านกระบวนการไต่สวนและพิจารณาลงมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อีกทั้งโจทก์ทั้งสี่ไม่ใช่ผู้ที่มีอำนาจฟ้องคดีตามเงื่อนไขและวิธีการดำเนินคดีตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และเป็นกรณีที่ไม้อาจนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) ซึ่งใช้บังคับแก่คดีอาญาทั่วไปมาอนุโลมใช้บังคับแก่กรณีนี้ได้

ตั้งที่โจทก์ทั้งสี่อุทธรณ์ โจทก์ทั้งสี่จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องของโจทก์ทั้งสี่ไว้พิจารณานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสี่ฟังไม่ขึ้น
พิพากษายืน

นายกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นางมณฑรี อุษชิน

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

นายเศกสิทธิ์ สุขใจ

นายประกอบ สีนะเปลนนท์

นายรังสรรค์ โรจน์ชีวิน

นายศุภมิตร บุญประสงค์

นายธนิต รัตนะผล

นายรักเกียรติ วัฒนพงษ์